

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadéhvatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 c
 Helyben háskor koráva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 hónap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadéhvatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kátritek visszaadása
 vagy megvásárlása nem vállalkosik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadéhvatalban intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 25

Az ellenzék nem tágit.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, febr. 25.

Napok óta híresztelik, hogy a függetlenségi párt megfelelő rekompencziók ellenében, a megkezdett küzdelmet feladja és a benyújtott javaslatok megszavazása elé akadályokat nem gördít.

Ennek ellenében tudósítónk ma a függetlenségi és a néppárt vezető embereitől azt a hiteles információt nyerte, hogy a párt a javaslatot semmiféle rekompencziók ellenében *soha és semmi körülmények között* meg nem szavazza és föltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a javaslatot a napirendről levegyék.

Barabás Béla mai beszédében a függetlenségi párt részéről határozott formában be is jelentette ezt a képviselőházban. E szenzációs és nem várt kijelentése nagy konsternációt okozott a kormánypárton, hol biztak abban, hogy Kossuth Ferencz felgyógyulván, ő veszi át pártja vezetését s majd talál módot az obstrukció leszerelésére. Barabás mai kijelentése véget vet e reménységnek s nehéz helyzetbe juttatja a kormányt és pártját, sőt az egész országot.

A Kossuth-párt különben ma, szerdán este tartja konferenciáját, melyben az

obstrukció folytatása vagy beszüntetése ügyében határoz; e határozatot még nem ismerjük, de a mai bejelentés után biztosan lehet következtetni arra.

A néppárt csütörtökön tartja konferenciáját. Ugy mondják, Rakovszkyék is folytatják a küzdelmet, bár paktumot nem kötöttek a függetlenségi párttal.

Ha a fővárosi tudósítónk e jelentése igaznak bizonyul, úgy a politikai élet nagy, esetleg meglepő változásainak nézhetünk elébe.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 25.

Elnök: *Dániel Gábor.*

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja *Rudnay* Sándornak, a napokban Nyitrán megválasztott képviselőnek megbízólevelét.

Dedovics György jegyző: Felolvassa az interpellációs könyveket, három interpelláció van bejegyezve: *Vázsonyi Vilmos* a *vasutások fizetésrendezéséért* és *Kovács Pál* két interpellációja.

Az interpellációkra a Ház két órákor tér át. Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Böszörményi Sándor: Tekintve a kormányt az ország, a nemzet érdekében tanúsított tevékenységét, teljes bizalommal viseltetik Széll kormányzata iránt és a javaslatot, mely költségvetésünk keretébe teljesen beilleszkedik, mely semmi jogtalanogot nem tar-

talmaz, elfogadja. (Viharos zaj a szélsőbalon.) Felkiáltások: Nem jogtalan? Hát a nyelv? A zászló? A jelvények?

Rákosi Viktor: Hamvazó szerdai felköszöntő.

Böszörményi Sándor: A munkásnép sorsáról beszél. Van abban erő, van tehetség, ki csinálta volna más a szabadságharcot. Vázolja a gazdasági élet különböző ágazatainak pangását és arra a konkluzióra jut, hogy a nép szegénységét nem a katonai terhek, hanem ezek a gazdasági tényezők pangása okozza. (Viharos Ugy van! a szélsőbalon.)

A különféle uszorákat kellene megszüntetni. Nekünk vigyáznunk kell minden lépésünkre, de ők nem nézik sokszor hova lépnek. (Hosszas derülttség, zaj az ellenzéken. Elnök csenget.) A javaslatot elfogadja. (Helyes! a jobboldalon. Zajos hocholás az ellenzéken.)

Barabás beszéde.

Barabás Béla: (Halljuk! Halljuk!) Ötödik hete folyik a vita, előidézőjének oka nem az ellenzék volt. (Ugy van!) A kormányt követelése tarthatatlan, valósággal merénylet a nemzet ellen, kivánságai lehetetlenek. (Helyes! az ellenzéken.) Az ellenzék eddig nem tudta meggyőzni igazságáról a kormányt, pedig azt hitték, hogy a kormány a javaslatokat vissza fogja vonni és gondolkodni fog annak megváltoztatásáért. Sajnos, ez be nem következhetett, mert még erre nem adtak jelt Bécsben. (Ugy van!)

Itt lenne az idő már arra, hogy szavazzanak a javaslatok felett, de mielőtt ezt megtennék, el kell döntenem, ki képviseli a nemzet akaratát. Az ellenzék mindenütt azt látja, hallja, tapasztalja, hogy a parlament többségével nem érez együtt a nemzet többsége és miután ez minden kétséget kizárólag világos tény, az ellenzéknek minden erejével rajta kell lenni, hogy alkotmányos formák között utját állja annak, hogy a javaslat, mely merénylet a nemzet ellen, törvényerőre ne emelkedhessék. (Zajos helyeslés az ellenzéken.) Elkövetkezett már az az idő, hogy az el-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Láday Kázmér.

1845—1903.

Budapest, febr. 24.

A főváros budai oldalának nagyszerű kórháztelepén, az új sz. János-kórház halottas házában fennállása óta még nem adta elő magát oly sajtóságos és mélyen megható temetési jelenet, mint tegnap (febr. 23.) délután. A gyászközönség zömét az itt ritkaság számba menő fehérreverendás szerzetesek, a jászóvári-premontreiek Budapestben lakó tagjai képezték, élőkön szeretve tisztelt főnökük, mélt. és ft. dr. *Takács Menyhért* prépost-prelátussal, *Fábry Emil* norbertinumi igazgató s dr. *Károly Gy. Hugó* idősb rendtaggal. Az áldozárjelvényekkel feldiszitett ravatalon *Láday Kázmér* jászóvári prem. kanonokrendi tag s nyug. nagyváradai főgimn. tanár igazán, a szó teljes értelmében kinszenvedett földi maradványait nyugodták.

Öt évvel ezelőtt még általánosan ismert alakja volt Nagyváradnak, rendtársai, a fiatal ifjuság s a közönség minden rendű s rangu tagjai közszeretetének részese. S így méltó lesz róla megemlékezni e becses lap hasábjain.

L. K. Felső-Bányán született 1845. nov. 5-én buzgó s mélyen vallásos kath. örmény családból, melynek előkező rokonsága van Biharvármegyében s Nagyváradon is. Ugyanott végezte elemi s alginmáziumi tanulását. A főgimnáziumra Nagyváradra jött, honnét igaz hivatását követve 1862-ben mint végzett VI. osztályu növendék a jászóvári premontreiek tanító-rendjébe lépett. A VII. s VIII. osztályt a rendi központban, az akkor VII. s VIII. osztályokból bevett növendékek számára berendezett tanfolyamban végezte, az érettségi vizsgálatot pedig Kassán tette le 1864-ben.

Elvégezvén Jászón a theológiát, 1867-ben tanár lett Rozsnyón. Innen tul 1899-ig, tehát több, mint harmincz évig működött a rend mind a három gimnáziumában, Rozsnyón, Kassán s Nagyváradon, ez utóbbi helyen tanévek szerint számítva 1885—1898-ig, mindenütt az alsóbb osztályokban, mint latin — s magyar nyelvoktató, de főleg mint alginmáziumi catachet s Chantator. E minőségben a kisebb deákoknak a nevezett tantárgyakban nemcsak igen lelkiismeretes, pontos s praktikus oktatója, de szeretetteljes atyai feyelmezője s rendben tartója volt. E kiváló tulajdonsága miatt, melyet mindig nagy s hivatásos szenvedelemmel kultivált, rendi főelőjárósága, igazgatói, a kassai s nagyváradai tankerületi igazgatók főismételve kifejezést adtak elismerésüknek sikeres s jó-

hatásu nevelő-tanítói működésért. A szerencsés temp-ratummal felruházott embert rendtársai szerették s a közönség is mindentűt kedvelte.

Vagy tíz évvel ezelőtt egy igen rozstermészetű kisebb kelevény támadt arcának egyik felén, melyre kezdetben nem sok ügyet vetett. De midőn az mindinkább veszélyes alakot s körjelleget öltött magára s az egyik szemét fenyegette veszedelemmel, rendtársai s főigazgatója, *Nátafalussy Kornél* tanácsára, kihez, mint Rozsnyón s Kassán volt igazgatójához nagy szeretettel s bizalommal ragaszkodott, ha jól emlékezünk, az 1894-dik tanév második felében dr. *Fráter* nagyváradai műtő-örvossal megoperáltatta magát. Az operáció kitűnően sikerült; az arczon az eredeti vonások némely hátrányára maradt ugyan nyoma, de különben nem volt semmi baja, jól érezte magát, folytatta tovább is hivatásb li működését, egy csöppnyit sem csappant meg erőteljes s vidám életkedve.

Amit azonban a fiatal kitűnő orvos bő tudományának biztos világitásában felismert, s a nagyváradai rendtársaknak aggodalomteljesen megjósolt, szomoruan valóra vált: a seb helye mint gyógyíthatatlan rákosképződmény kiújult. 1898. őszén emiatt meg kellett válni tanszékétől, s kedves Nagyváradjától, s végleg Jászón húzni meg magát, hol azonban az egész öt év alatt alig lakott néhány hónapig, rövid ideig

lenzék megelégette már a többség uralmát, ezért nyíltan felveti a kérdést; a parlamenti többség akarata a nemzet többségének akarata-e? Meggyőződése, hogy nem. (Viharos helyeslés a balon és szélsőbalon.) Be fogja bizonyítani, hogy a nemzet többségének véleménye, hangulata ellenkezik a parlamenti többség véleményével. Itt vannak első sorban a törvényhatóságok megnyilatkozásai, a kérvények. Ezek mutatják a nemzet többségének akarátát. — (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Nézzük végig a vármegyéket és városokat, melyek feliratokat küldtek a Ház elé, vajjon van-e köztük egy is, amely kívánná a javaslat törvényre való emelkedését. Nem-e kárhozzátalja azt valamennyi, nem-e kifejezetten kijátja a nemzeti jogaink érvényesítését a hadseregben. És nézzük csak, a többség képviselői közül van sok olyan, kinek éppen vármegyéből került fel a javaslat, sőt talán azok a képviselők ott is voltak a megyei gyűléstermekben, midőn a javaslatot meghozták, ott nem szólaltak fel ellene és itt mégis megteszik azt, hogy állást foglalnak a javaslat ellen. (Zaj a szélsőbalon.)

Osszeállította ama képviselők neveit, akiknek városaiból, vármegyéből kérvényt intéztek a képviselőházhoz ésők itt a Házban mégis ellene vannak. (Mozgás a jobboldalon. Zajos Halljuk! Halljuk! az ellenzéken.) **Budapest** fővárosaál: Falk Miksa, Darányi Ignác, Morzsányi Károly, Berzeviczy Albert, Hock János. **Arad** Salacz József. **Debreczen**: Dobieczy Sándor. **Kolozsvár**: Hegedűs Sándor és báró Feilitzsh.

(Felolvas ezután egy egész csomó nevet, akiknek városaiból, vármegyéből mind feliratot intéztek a Ház elé. Bíró Lajos nevénél zaj támad az ellenzéken.)

Bíró Lajos: Bizonyítsa be.

Barabás Béla: Nem akarom még jobban megszegyeníteni a képviselő urat, hogy a kérvényt felolvassam. (Zaj a jobboldalon.)

(Münnich nevénél bosszantó Ahi kiáltás az ellenzéken. A listában utolsó Böszörményi Sándor, a ki az előbb beszélt a javaslat mellett.)

Pichler Győző: Kár volt Böszörményi beszélni.

Böszörményi Sándor: Meggyőződésből beszéltem.

Barabás Béla: Ráolvassa Böszörményire Szatmár megye kérvényét. Ha meggyőződésből beszélt, ellentétbe helyezkedett választói megbízásával, s ebből le kell vonja a következtetést: Egyébiránt meg volt a hatása Böszörményi beszédének, mert Fejérváry rosszul lett tőle, s kiment. (Derűtség, taps a szélsőbalon.) Ez a

felolvasott lista mutatja azt, hogy a javaslattal a nemzet többségének akarata ellentétben áll a többség akarátával. De hát hogyan egyezzenek az a nemzet akarátával, mikor a saját maguk akarátával sem egyezik. (Nagy tetszés, helyeslés a szélsőbalon.)

Lucifer és Adám.

Ez az egész vita az Ember tragédiájára emlékezteti. Midőn Lucifer, a honvédelmi miniszter azt kérdezi Adámól Széll Kálmántól: Nem oktatsz-e fiakat? Mire Adám azt feleli: Nem oktatok, csak idomítok. És hogy a kép teljes legyen, kijön a luzashól Apponyi, mint Kepler felesége és mondja: Itt vagyok bűneimmel és könnyeimmel. (Zajos, hosszas taps és éljenek az ellenzéken.)

Rákosi Viktor: Mit szól hozzá Adám?

Barabás: Mondottakból kiűnik, hogy a parlament többsége nem képezi a nemzet többségének akarátát. Önök a tuloldalal meghamisítják a nemzet akarátát. (Ugy van! az ellenzéken.) Ezért kötelessége az ellenzéknek minden erejével utjába állani a javaslattal, mert a nemzet többségének akarátát mi, az ellenzék képezzük egyedül. (Zajos helyeslés az ellenzéken.)

Barabás: Amit önök tesznek a tuloldalalon, nem egyéb, mint egy elbizakodott többség szolgálkú megalázkodása. (Zajos helyeslés, taps a szélsőbalon. Nagy zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Rendrel Rendrel!)

Elnök: Konstatálja, hogy a szónok erős kifejezéssel élt.

Nem szüntetik be az obstrukciót.

Barabás: Amit a tuloldal tesz, a nem más, mint parlamenti erőszakoskodás. Ez ellen küzdeni fog a párt a legvégsőig. Hiába beszélnek leszerelésekről, alkudozásokról, ezek mind üres beszédek. Kijelenti pártja nevében, hogy engedni nem fognak, a küzdelmet a végletekig fogják folytatni. Így érez pártja, pártelnökétől Kossuth Ferencztől a legigénytelenebb emberig. (Viharos helyeslés, taps a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Nem szerelünk le!

Balog: Ki az a legigénytelenebb?

Barabás: Az én vagyok. (Tetszés a szélsőbalon). A párt teljes bizalommal kéri a kormányt, vegye le a javaslatot a napirendről, lássa be, hogy mennyi fontos elintézni való van. Az ellenzék nem akarja az országot ex-lex-be sodorni, ezt megmutatta már az első indemni megzavazásánál. De ha a kormány tovább folytatja ezt a magatartását, ám lássa a következményeket, de a párt arra nézve felelős-

seget nem vállalhat, mert nem ő lesz az oka a helyzet megeremelésének. (Zajos helyeslés a szélsőbalon). Ha nem hiszi a kormány, hogy a nemzet többsége az ellenzék mellett van, osszlassa fel a Házat és akkor majd meelátja a nemzet akarátának megnyilvánulását. (Ugy van! a szélsőbalon és balon.)

Ezután a honvédelmi miniszter beszédeivel foglalkozik. Helyteleníti azt a modort, melylyel a miniszter a vitával foglalkozik. Az a modor a mi parlamentünk tekintélyét lealacsonyítja a Reichsrathhoz. (Ugy van! a szélsőbalon.) A miniszter úgy tünik fel előtte, mint Hentzi tábornok, csakhogy Hentzi azért volt jobb, mert osztrák volt, Fejérváry azért rosszabb, mert magyar! (Ugy van! az ellenzéken.) Most jelent meg a fősorozás elhatalasztása. Micsoda elbizakodottság ez? Csak nem hiszik, hogy április elsejére törvényerőre fog emelkedni a javaslat? Nos ha ezt hiszik, úgy nagyon, de nagyon csalódnak. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon és balon.) Ott percz szünetet kér.

Elnök: Az ülést 5 percze felfüggeszti.

A magyar-csékei választás.

Amint már kedden délben lehetett következtetni, a magyar-csékei kerületben **Papp János** megyei főjegyzőt választották meg szerdán hajnalban a kerület országgyűlési képviselőjévé.

Reggel fél 4 órakor kitűzték a zárórát s pont fél 5 órakor a szavazást berekesztették. **Papp János** 1223, dr. **Adorján Emil** pedig 853 szavazatot kapott. Ez utóbbihoz még hozzá kell számítani a visszalépett dr. **Dési Gézára** leadott szavazatokat s így 335 a **Papp János** abszolút többsége.

Körülbelül 7 óráig tartott, amíg a jegyzőkönyvet felvették.

Az ellenzék már is nagyon sok adatot gyűjtött össze a peticzióhoz, amelyben kéri, hogy a Curia vegye javukra nem csak a visszautasított 287 szavazót, hanem az állítólag tőlük elfogott 400 szavazót.

Hir szerint bünyenyitő feljelentést akarnak tenni **Szöllőssy** Ferencz főszolgabíró, ifj. **Markovits** Károly szolgabíró és **Balogh** szolgabíró ellen az elkövetett választási visszaélésekért.

Az orsz. függetlenségi párt tegnap tanácskozott s valószínűleg a képviselőház mai ülé-

élvezve az otthelyi rendtársak között különösen a jólelkű öreg perjel **Argalács** Márk szerezett s részvételtjes vigasztalását. Az ilyen súlyos természetű bajt odahaza a legnagyobb jóakarattal mellett sem lehetvén kellőleg kezelni s ápolni, a rend kormánya ismételve és ismételve a főváros egyik elsőrendű szanatoriumában helyeztette el, s az 1898-ban elkerülhetetlenül szükségessé vált második, s erre következő többi operációt, melynek az egyik szeme, s májdnem az egész arca áldozatul esett, az ország első műtőtanár orvosával dr. **Dolinger** el hajtatta végre, szeretetteljes készséggel ezeket áldozva szegény beteg rendtestvére nagy, s gyógyíthatatlan betegsége kínzó fájdalmainak legalább némi enyhítésére.

Mindhasztalan. Az elmúlt ösztől kezdve, apáca ápolók hiányában; ár magán szanatoriumban sem lehetett tovább megtartani, aztán meg reménye is, mely mély vallásos érztületben s erős életkedvben gyökerezett, kezdte elhagyni, meghagyván számára egyedül való földi birtokul Jób pátriárka odaadó resignációját. Mult szeptember óta az új sz. János-kórház szomorú lakója, haldokló betege lett, hol az irgalmas nének hivatásbeli buzgalmatkat hatványozva, nagy önfeláldozással ápolták, talán mert értesültek a szegény haldokló betegről, hogy mily buzgó szolgálatkész misézópapja volt ő Nagyváradon a **Nogall**-féle intézeti apácák kápolnájának, amiért is a nagy szívű s jólelkű püspök őt igen kedvelte s kitűnő vallás-

erkölcsi s buzgalmi iratainak diszkötésű példányával ajándékozta meg elismerésül, melyeket 1901. augusztusában, mikor Jásztót újabb operáció végett örökre elhagyta, e sorok írójának nagy kedvteléssel mutogatott.

Már jóideje, hogy ugyszólván táplálkoznia sem lehetett, mert a rettenetes kór a test táplálkozási szerveit is fokozatosan elpusztította. S így nem is annyira szörnyű baja, mint inkább az éhhalál váltotta meg keserves, nagyon keserves sorsától f. hó 21-én este 10 órakor, élete 57-ik, rendi élete 41-ik, áldozó papságának 34-ik évében, hosszú s keresztény türelemmel viselt betegség után a szentségek többszörös fölvetelével megerősített nemes lelkét visszaadva Teremtőjének. Legvégső halálküzdelmében az ápolásában csaknem kimerült irgalmas néne, s egyik fiatal rendtársa **Szilágyi** D. M. voltak mellette, s imádkoztak érte; ez utóbbi nemes, s önfeláldozó lelkű rendtag, a Norbertinum tanárjelöltje, az utóbbi időkben sürűen látogatta s gyakorolta idősb rendtársával szemben a saját maga, s bizonyára az összes rendtársak nevében az irgalmasság lelki cselekedeteinek egyik legszebb erényét. Isten fizessen meg neki érte!

Temetése tegnap, 23-án délután volt tavaszias, szép időben az intézet halottas házából. Az egyházi szertartást a budai kapuczinus atyák segédletével a kórház rendes lelkésze végezte. Búcsuztatón a Norbertinum növendékei derék tanáruk, s tanulmányi felügyelőjük

Sándor Jenő vezetése alatt azt az egyszerűségben is meghatólag szép »Miserere« karéneket zengték el, melyet a mult nyáron patriarkai korban elhunyt nagynevű csorna-premontrei perjel **Laky** Demeter cz. prépost saját halálára még életében komponált. A prépostjok élén jelenvolt nagyszámú rendtagok hálásan köszönték meg a fővárosi szerzetes társak, a szervita, s jezsuita atyák, s kegyesrendiek testvéries részvétét a temetésen. A kórház ápoló irgalmas nővérei is ott voltak testületileg főnököjük vezetés alatt, a cisterciák pap- s tanárképző intézetének igazgatója pedig még a temetés napjának délelőttién fjezte ki részvétét a Norbertinumban.

Az engesztelő szent miseáldozatot a sokat és sokáig szenvedett elhunyt rendtag lelkiüdvéért maga a nem sielkű, az élő és elhalt rendtagokról egyenlő szeretettel gondoskodó rendfőnök, mélt. és főt. dr. **Takács** Menyhért jászovári prépost-prelátus mutatta be ma délelőtti a Norbertinum díszes kápolnájában a rendtagok áhitatos jelenlétében az irgalmasság örök és Mindenható Atyjának.

E kegyeletes megemlékezés írója, Isten jóvoltából több évtizedre terjedt életkorában, már sok jó emberének, barátja s rendtársának végső tisztességén volt jelen, de talán egy sem hatott rá oly mélyen megindítólag, mint szegény **Láday** Kázméré, ki a letűnt század hatvanas éveinek elején a nagyváradai főgimnáziumban kedves emléktü tanítványa, később pedig

sén interpellálják Széll Kálmán miniszterelnököt, mint belügyminiszter.

Hallatlan erőszakoskodásról beszélnek az ellenzéki vezetők, akik a választás tartama alatt távirati feljelentést tettek Széll Kálmánnál. A miniszterelnök a legszigorubbán meg hagyta a törvény megtartását, de ennek — szerintük — nem volt semmi eredménye.

A szabadelvű párt viszont az ellenzékét vádolja erőszakoskodásokkal és terrorizálással.

Papp Jánost állandó ovációval vették körül. Egymást érték az üdvözlők, azonkívül az egész megyéből elárasztották gratuláló táviratokkal.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Febr. 28. Tenyészbika vásár B.-Ujfajuban.
Március 1. A nagyvárad-i takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.
Márc. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márc. 4. Tenyészbika vásár Tenkén.
Márc. 7. Tenyészbika vásár Nagyszalontán.
Március 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 8 órakor.
Márc. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).
Márc. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* A villamos telep építése. A villamos világitási telep tervezésénél felmerült az a terv, hogy a telepe az igazgatónak is megfelelő lakást építsenek, azonban ezt elejtették. Kőszeghy József városi főmérnök most sürgős előterjesztést tett a tanácshoz, amelyben rámutat, hogy mily fontos az az egész villamos mű üzemére, ha az igazgató a telepen lakik. De ettől eltekintve, pénzügyi tekintetből is fontos a városra, hogy az igazgatói lakást felépítsék, akként, hogy a mostani laképületre emeletet építsenek. A több kiadás 11 ezer korona, s ezzel meglehet takarítani a lakbért, ami 600 koronánál is 12 ezer korona tökének felel meg, holott az igazgatónak legalább is 1000 korona lakbért kell adni. Ha azonban a tanács most

gyöngéd szeretettel ragaszkodó, bizalmas rendtársa volt.

Hogy kellett elmúlnia ennek a szentori hangu, erőteljes megjelenésű férfinak életének javakorában! Mire változott vidor életkedve, naiv, ideális gondolkodásmódja, gyermekded érzelmvilága, mely anyira ragaszkodott az élethez s anyira fogékony volt ártatlan örömei iránt! Ha még ehhez hozzá vesszük a 80-on túl járó édes anya keservét, ki szerencsétlen fiának nemcsak végtisztességén nem lehetett jelen, de tragikus helyzetében sem látta őt évek óta talán egyszer sem, bizony nem csuda, ha nem az isteni Gondviselés bölcs végzése ellen való zugolódás, de az emberi gyarlóság fájdalma erőt vesz rajtuk s őrre lesz hangulatunknak.

Koporsóját, sirkeresztjét az egész rend s a kassai s nagyvárad-i rendházak szép kegyeletkoszorú boríták, de én ezek mellé a saját magam s az Istenben boldogult nagyszámú volt tanítványai, barátai s jó emberei nevében a frissen hantolt sirhalomra teszem az emlékezet szerény nefeleics-virágaiból font koszorút, s az egyik gyász szalagra írom: »Vallás san hittél a túlvilágban: részesedjél örök világosságban!« s a másikra: »A hálás kegyelet őrizze emléked!«

nem menne bele az emeleti rész kiépítésébe, a földszintes épület falazatát már most úgy építsék, hogy később az emeletet ráhuzhassák. A tanács ez utóbbit elfogadta, az emelet felépítésére nézve azonban megkérdi az építésre felügyelő bizottságot.

* A bíróság köréből. A nagyvárad-i kir. törvényszék elnöke Magyar János napdiás szolgát a margitai járásbíróhoz harmadosztályú hivataloslag nevezte ki, Nagy Sándor berettyó-újfalui járásbírósi hivataloslag pedig a nagyvárad-vidéki kir. járásbíróhoz helyezte át.

* Fejérvári beteg. Fejérvári Géza honvédelmi miniszter, — mint fővárosi tudósítónk jelenti — tegnap a képviselőházi ülés alatt rosszul lett, gyomorbetegségről panaszkodott s helyéről felkelve távozott a Házból.

* A főgimnáziumi ifjak matinéja. A nagyvárad-i premontrai főgimnázium »Eötvös önképző kör« egy díszes matiné rendezését vette tervbe, melyre vonatkozólag már megkezdtek a próbákat. A matiné a jövő hó 8-án, délelőtt lesz. A vezetőség úgy a tanári kar, mint az ifjuság részéről minden lehetőséget megtesz, hogy minél kellemesebbé és változatosabbá tegye az ünnepséget. A meghívók a jövő hét elején lesznek szétküldve.

* A Kommandáns-rét rendezése. A Moskovits Adolf és fiai szeszgyáros cég tudvalevőleg megakarja vásárolni a gyártelepe mögött levő Kommandáns-rétnek azon részét, a mely a város tulajdonában van. Mivel azonban több dolog merült fel, amelynek tisztázása szakembert kívánt, kiadták a kérdést jelentéstétel végett a városi főmérnöknek. Kőszeghy József főmérnök véleményes jelentésében rendezni akarja a Kommandáns-rétnél levő városi földeket akként, hogy egy egyenes utcát lehessen nyitni, ha a környék beépítésére kerül a sor. A Moskovits gyár kibővítésére szolgáló terület árát jóval magasabb összegben állapította meg a főmérnök, mint a tanács előzetesen javasolta.

* Két óvoda ügye. Sipos Orbán az özv. Dyk Ferenczné halálával Várad-Olasziban megüresedett óvodái állására Réz Bertalanét nevezte ki, illetve Csillagvárosról áttelepítette s utasította, hogy új helyét 8 nap alatt foglalja el. Ezen kinevezés által az óvodától elesett Urbán Mariska óvónő, aki hat év óta működött odaadó buzgalommal Dykné mellett. — Egyidőre elterjeszti Sipos Orbán tanfelügyelő, hogy Csillagvárosban szükséges az óvoda telek megvétele és felépítése, dacára, hogy a bölcsőde egyetlen közelebbi óvodát nyit Csillagvárosban. Ebben a városrészben sok az óvónővel gyermekek.

* Hamis utlevéllel — Amerika felé. Szombaton este feltűnést keltő letartóztatás történt Módoson. Aznap estefelé ugyanis egy 30 főből állott munkáscsapat érkezett a vasuti állomásra, kiket a hozzátartozóik nagy sirással kísérték ki a vasúthoz. Az állomásfőnöknek feltűnt az érzékeny búcsuzás, meg is kérdezte a munkásoktól, hogy hová utaznak, mire azok kijelentették, hogy Amerikába akarnak utazni. Minthogy a munkások legnagyobb része fiatal legényekből állott, az állomásfőnök nem adta ki nekik a vasuti jegyet, hanem beizent a csendőrséghez, hogy egy munkáscsapat Amerikába akar utazni. A hír vétele után a csendőrök kimentek az állomásra, hol a kivándorlók utleveleiket kérték, de nagy meglepetésükre valamennyinek volt utlevele. Volt azonban a munkások közt négy olyan legény is, akiknek a jövő hónapban kell a sorozásra menni. Vallatóra fogták tehát a négy legényt, hogy mi módon jutottak az utlevélhez. Ezek elmondták, hogy egy ügynök járt náluk, s az szerezte meg nekik az utleveleket, amiért fejkenként öt forint-

tot fizettek le előre. Az utleveleket öt nappal ezelőtt kapták postán az ügynöktől, aki Bécsből küldte azt nekik és ott is fog rájuk várakozni, hogy onnét tovább szállítsa őket. A csendőrök ekkor az egész munkáscsapatot be-kísérték a község házára, hol kiderült, hogy az utlevelek hamisak. A munkások elmondták, hogy ezelőtt három héttel járt a községben és a környéken egy uri kinézésű ember, aki rábeszélte őket a kivándorlásra. Különösen a legényeket biztatta, hogy ezáltal megszabadulnak a katonai szolgálattól. Az ügynök elvállalta, hogy ő megszerzi mindnyájuk részére az utlevelet, s csak azt kötötte ki, hogy az utlevél kiállításáért fejkenként előre öt forintot fizessenek. Ok át is adták a pénzt, s azt hitték, hogy az utlevelek valódiak, azért nem is titkolták utazásuk célját. A munkásoktól elvették az utleveleket. A csendőrség most széleskörű nyomozást indított a csaló kézrekerítése iránt. Valószínűnek látszik, hogy ez a csaló máshol is követett el hasonló csalásokat, a nyomozást most ez irányban is kiterjesztették.

* Megégett leányok. Megrendítő szerencsétlenség tartja izgalomban Uj-Sóvár község lakosait. Vasárnap éjjel házában volt Petka Mihály új-sóvári lakos házában. A bálon leginkább legények és leányok vettek részt, akiket a házigazda legényfia és leánya hívtak meg. Két suhancz legény, névszerint Kacs Márk Illés és Szonyik Antal szintén el akartak menni erre a bálra, de a házigazda kiutasította őket, mert mindkettő verekedő természetű volt. A kiutasított legények ekkor eltávoztak, de éjjel-fele ismét visszatértek s ekkor bosszúból az utcai ablakon keresztül egy nagy követ dobáltak be a szobába. A követ leütötte a boltozatról lecsüngő petróleum lámpát s a kiömlött égő petróleum szétfröcskösítte a tánczoló ruháira a mitől több leánynak meggyulladt a ruhája. A megijedt leányok égő ruhájokkal az udvarra akartak menekülni s mindenki az egy ajtó felé futott. A tolongásban még többeknek is meggyulladt a ruhája, úgy hogy mire az udvarra értek, a legények azt sem tudták, hogy magukat mentse-e mindenki fejét vesztette a rémületből. Többeket sikerült is megmenteni azáltal, hogy az égő ruháikat letépték. Két leányt: Sipkó Annát és Jurcsik Marit azonban már nem lehetett megmenteni, mert ezek amint az udvarra értek, a szélből hajtott lángok az egész ruháikat elborították úgy annyira, hogy a két leányon az egész ruha teljesen leégett s mindkettő meghalt. Rájuk kívül még négy leány kapott súlyos égési sebet. A merénylő suhanczokat kinyomozták és mind a kettőt letartóztatták.

* Várad-i Antal és leánya Nagyváradon. A Szigligeti-társaság márcz. 8-iki felolvasása alkalmával egy bájos, fiatal leány is fog szerepelni Nagyváradon: dr. Várad-i Antal-k, a kiváló poétának bájos, ifjú leánya, Aranka. Edes atyja a Szigligeti-társaságban olvas fel, ugyanakkor pedig Várad-i Aranka a Szigligeti-színházban fog fellépni. Színésznőnek készül a poéta leánya, s ha tehetsége arányban áll azzal a fiatalos, üde bájjal, mely Jelinek bátyánk kirakatába tett arcképeit a virágos bolt legszebb virágjává teszi: nos akkor bizonyosan szép jövő vár reá.

* Halálos elgázolás. Nagy szerencsétlenség történt hétfő hajnalban a csáki vasút-átjárónál, hol négy személy került a vonat kerekéi alá. A szerencsétlen eset részletei a következők: Deák András szállási lakos vasárnap délután a feleségével és két leánytestvérével be-ment Szénásra farsangolni. Bál volt az nap este Szénáson és Deákék is ott mulattak hajnalig. Reggel három óra tájban Deák befogta a lovait s kocsira ültek, hogy hazahajtsanak a szállásra. Deáké és a két nővére csakhamar elaludtak a kocsiban s Deákot is, aki utas volt, csakhamar elnyomta az álom s a lovak a saját ösztönükből ballagtak a szállás felé. Az ut a szállás felé a szénás-

orosházi vasuti vonalon vitt keresztül. A lovak éppen akkor értek a vasuti sínekre, amikor a Szénás felől jövő vonat ott keresztül haladt, de a nagy sötétségben a mozdonyvezető sem vette őket észre. A robogó vonat éppen derékon kapta el a kocsit s a bent ülők a vonat alá kerültek. Deák Andrást kettévágta a vonat, ugyiszintén az egyik testvérét is. Deáknak mind a két lábát lemetsztették a vonat kerekei, a másik Deák leánynak pedig a karját vágta le. A kocsit darabokra zúzódt, a lovaknak azonban nem lett semmi bajuk. A vonatszemélyzet azonnal értesítette a vasuti őrt a szerencsétlenségről, aki a csáki elöljáróságnak adta hírt az esetet, mire azonban az orvos a helyszínre megérkezett, a két súlyosan sérült is elvérzés következtében meghalt. A hivatalos vizsgálat megkezdése iránt az elöljáróság intézkedett s a halottakat bevitték a községbe, ahol a boncolást fogják végezni. A szerencsétlenségről csak reggel értesítették Deáknak a Szálláson lakó szüleit, akik a lovak megérkezéséből rosszat sejtve, már éppen indulóban voltak Szénásra, hogy a gyermekeik után tudakozódjanak.

* Az országuti rablótámadás. Tegnap számunkban részletesen megírtuk azt a támadást, melyet hétfő és kedd közötti éjjelen Bihar és Szalárd között az országuton **Ludvig** Jenő szentjohbi gazdálkodó ellen, ki haza igyekezett — öt férfi és egy nő intézett. Azt is megírtuk, hogy Ludvig, mikor látta, hogy másként nem tud megmenekülni a veszélyből, fegyverét vette segítségül s egyik támadóját lelőtte, s így a többi nagy nehezen sikerült megfutamítani. Mint értesülünk, Ludvigot a kir. ügyészség előzetes vizsgálati fogságba helyezte. Ludvig a letartóztatás ellen felfolyamodással élt, melyet a törvényszék vádtanácsa ma, esetleg holnap vesz tárgyalás alá, s határoz, hogy Ludvig továbbra is fogva marad-e, vagy szabadlábra helyezik.

* **Rendőri hírek.** **Szilvási** György boltiszolga gazdájának **Stern** Vilmos butorkereskedőnek nagypiaczteri üzletéből tegnap esti 7 óra tájt egy falitűkröt lopott, s azt elszállítás végett **Halász** Jánosnének adta át. A tolvajok azonban ezuttal rajtavesztettek, mert az őket tettenéző **Becsei** r.-őrmester az asszonyt tűkröstől együtt a rendőrségre invitálta. **Szilvási** lakásán ma házkutatást tartott a rendőrség, s ez alkalommal károsult kereskedő több elisikkadt butorára ráismert. A tolvaj pár egyértelműleg a házmesterére hárítja a felbujtás és bünszerzés vádját. Eljárás ellenük folyamatban. — **Tóth** Márton városi t. alügyész fő-utcai lakásából tegnap egy ezüst tejmerő kanalat lopott ismeretlen tettes. — **Major** József Vitéz-u. 54. sz. lakásáról a faskamrából elmúlt éj zaka egy tábla szappant és másfél kiló pehely toliat lopott ismeretlen tettes. A nyomozást mindkét esetben megindították.

* **Vasuti szerencsétlenség a váradi állomáson.** Végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt a magyar államvasutak nagyváradi állomásán. Téves váltóállítás miatt az egyik tehervonat kisiklott, s három kocsi teljesen összezúzódt, az egyik kocsi fékezője súlyos sérüléseket szenvedett, hogy felgyógyulásához kevés a remény. A sebesültet beszállították a kórházba. A rendőrség és a kir. ügyészség megindította a vizsgálatot.

x **Mindenki tudja**, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

* Az **Amerikai Aruház** üzletnagytit és építkezés végett a teljes rőfös és rövidáru rakárát a **Kalenda**-féle üzlet helyiségbe **Szt. László tér** helyezte át, márczius 2-ig. A holmost a lehető legolcsóbban lehet vásárolni. 221

x Felhívjuk olvasóink b. figyelmét **Ács Sándor** törekvő fiatal lakatosmester lapunk mai számában közölt hirdetésére. 157

x **Európai gyökeres és sima nemes vesszők** a legolcsóbb árban teljesen fajtisztán, igen szép, gyökeres, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és csemege-fajok. Kétéves gyökeres vessző, százhuszezer. Egyéves gyökeres hatszázzezer. Sima, ötszázzezer. Gyökeres fásoltvány, nyolcszázzezer. Sima zöldoltvány, négyszázzezer. Színes fénynyommatu díszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az Érmelléki első szőlőoltványtelep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. 358

Igazságszolgáltatás.

Leütötte a lakótársát.

— Esküdtészi tárgyalás. —

Nap-nap után összeülnek a nagyváradi törvényszék esküdtői, hogy igazságot osszanak a megye főben járó bűntünyeiben.

Tegnap ismét egy gyilkos felett ítélkezett az esküdtbiróság, a ki egyik lakótársát ütötte le.

Alsó-Lugason, 1902. augusztus 31-én történt az eset,

Puris Lőrincz és **Ursz** Tógyer a kocsmában találkozott össze.

A két ellenség csakhamar összeveszett az ital mellett és **Ursz** Tógyer a ki különben garázda gyújtogató ember volt, azzal a fenyegetéssel vált el **Puris** Lőrincztől, hogy vigyázzon magára, mert keserves bosszút áll rajta. Erre **Puris** utána sietett, s a kocsmában rátámadt, mire **Ursz** botjához kapott.

— Ugy üss meg, kiáltott **Purisra**, hogy megöllek. **Puris** ekkor egy tarkón ütötte **Ursz** Tógyert, hogy az halva rogyott össze.

E miatt az emberölés miatt ül ma a szikár szőke ember a vádlottak padján.

A tárgyalást reggel 9 órakor nyitotta meg **Nagy** Ferencz elnök. Szavazóbírák: **Böhm** Jenő és **Csulyok** Béla dr., ügyész **Vámossy** Géza alügyész. Védő dr. **Dési** Géza.

Esküdték: **Petry** Gyula, **Varró** Domokos, **Moskovits** Mór, **Fekete** Sándor, **Rákosi** Viktor, **Ruska** Kálmán, **Lukács** Gyula, **Gyagyovszky** János, **Vicsay** István, **Szöcs** Sándor, **Véber** Sándor és **Szilágyi** Sándor.

Pót esküdték: **Lévai** Márton és **Gáll** János.

A vádlott kihallgatása után, a ki azzal védi magát, hogy félelmében ütötte úgy, hogy meghalt **Ursz**, mert különben őt ölte volna meg, — a törvényszéki orvosok véleményét hallgatta meg az esküdtbiróság.

Késő esti órákig tanukat hallgattak ki. Este 7 órakor a tárgyalás folytatását mára halasztotta **Nagy** Ferencz elnök.

Felmentett kereskedő.

Egy nagyváradi kereskedő nevét rehabilitálta tegnap a nagyváradi törvényszék.

Eigner Ede zöldfa-utcai kereskedő ellen hitelezői a csőd felszámolása után büntügyi feljelentést tettek. Ez ügyben tárgyalta a törvényszék **VI** ik büntető tanácsa **Fassie** bíró elnökelete alatt.

A tanuk és szakértők vallomásai tisztázták **Eignert** a csalás gyanújával szemben és **Gáthy** Balint alügyész elejtette vádját, míg dr. **Veiszberger** Lipót a hitelezők képviselőjében fenntartotta a vádat, de a törvényszék **Eignert** a csalás vádjától felmentette.

IRODALOM.

Irodalmi Értesítő. A **Lampel-Wodianer** udvari könyvkereskedő cég **Irodalmi Értesítője**, a melynek czélja, hogy a könyv-olvasó művelt közönséget tájékoztassa a magyar és külföldi könyvpiacz eseményeiről, immár második évfolyamába lépett. A havi szemle idei első száma mindenekelőtt a magyar könyvpiacz egy eseményszámába menő nagyszabású új kiadványára hívja fel a figyelmet, a **Beöthy Zsolt** szerkesztésében készülő nagy magyar **Művészetek Történelmére**, amelynek első kötete husvétra jelenik meg.

A szemle tárcaja mulatványt közöl **Hoitsy** Pál Magyarország jövője című könyvéből és a **Monna Vannából**, a melyet **Abrányi** Emil fordított. A páratlan sikert ért színmű szerzőjét, **Maeterlincket** képeben is bemutatja az **Irodalmi Értesítő**. Az **Egy kis statisztika** című cikk megkezdte a kiadó cég múlt évi nagyszabású kiadói működésének az ismétlését. A **Lapszemle** című rovat az új könyvekről a sajtó véleményeit szedi össze.

A rendkívül érdekes **különféle** rovat beszámol az elmúlt hónap irodalmi eseményeiről és a készülő új könyvekről. **Rákosi** Jenő, **Dóczy** Lajos, **Kemenes** (Kempf) **József** arcképe díszíti a rovatot, a mely bemutatja írásban és képeben egyebek között a pannonhalmi régi könyvtárt is. A szemle befejező része a **könyvesház**, a hazai és külföldi bibliográfia.

Ezt a hasznos és érdekes **Irodalmi Értesítő** a kiadó cég a könyvkedvelő közönségnek kívánatra készséggel megküldi általában, teljesen díjlanul.

Magyar Slon. A **Kereszty** Viktor és **Prohászka** Ottokár szerkesztésében kiadott kitérő folyóirat februári füzete a következő kiváló tartalommal jelent meg: **Rott** Nándor dr.: A mai tudomány varázsigei. **Jeszenák** Gábor báró: Hogyan biztosítsuk iskoláink kath. jellegét? **Babura** László dr.: Babilon és a biblia. **Pethő** dr.: Egyház és modern világ. Irodalom és művészet. Vegyes közlemények.

Az **Oktató Népkönyvtár** tanulságos népies folyóirat februári száma a következő érdekes tartalommal megjelent:

Mozaik. XIII. **Leo** Költemény. — Huszonöt évig pápa. Alkalmi értekezés a jubiláns pápáról. — **Március** hava, mint szent Józsefnek, a haldoklók patrónusának hónapja — Mit tehet egy szentkép? — Gazdasági tudnivalók e hónapban. — **Konyha** rovat. — Vegyes rovat. — **Mulattató**. — **Találós** kérdések. — A munka áldása. **Elbeszélés**. **Herchenbach** H. után **T. Pelikán** Krizsó. 4., 5., 6., 7. iv. Bef. jező rész, melyben elmondatik, miként emeli a szorgalmas munkálkodás az ember értékét úgy, hogy kedves legyen Isten, ember előtt.

E folyóirat havonként 4 iven jelenik meg és érdekes olvasnivalókon kívül hasznos tudnivalókat is hoz. **Kath. körök**, egyesületek nagy lelkihaszonnal járattják. Egy évre 4 kor. **Magr.** **Oktató Népkönyvtár** szerk. **Budapest**, VII., **Csömöri-ut** 16. **Ugyanott** **Bolanden** K.: **Noé** bárkája című kitérő regény 2 koronáért kapható.

MŰVESZET.

Műkiállítás Nagyváradon.

Hirt adtunk róla legutóbb, hogy Nagyváradon rendkívül érdekes műkiállítás nyílik meg legközelebb. A kiállítás anyaga kizárólag Nagyváradról kerül ki és festményekből, szobrokból és egyéb műtárgyakból fog állani, amelyek tulajdonosaik szívesen átengednek a nemes cél javára. Már idáig kétszáz szebbnél-szebb műtárgyat — köztük sok igen értékes festményt — ajánlottak fel tulajdonosaik és kétségtelen, hogy a jelentkezések nap-nap után szaporodni fognak. A buzgó hőlgybizottság, **Ritók** Zsigmondnéval az élén előre is

biztosítja a nemes vállalkozás erkölcsi és anyagi sikerét, a kiállítás maga pedig művészi szenzációnak ígérkezik. A részletek megbeszélése czéljából összehívott hölgybizottság tegnap délután tartotta első értekezletét **Ritók** Zsigmondné urnó elnöklése mellett a városház nagytermében. A résztvevő diszes hölgyközönség sorából a következőket sikerült feljegyeznünk:

Bordé Ferenczné, Fekete Sándorné, Rácz Mihályné, Sas Edéné, Balogh Samuné, Ritók Margit, Molnár Gézáné, Száhlendner Károlyné, Feiler Józsefné, Laszky Arminé, Winkler Lajosné, Moskovits Miksáné, Bognár Sándorné, Wechsler Adolfné, dr. Moskovits Józsefné, dr. Berkovits Miklósné, Terneyi Antalné, Mihelli Lajosné, Thury Endréné, Lukács Gyuláné, Szunyogh Lórántné, Bige Gyuláné, Gyalokay Jánosné és nővére, Rechten Bauer Zsófia, Heringh Sándorné, dr. Edelmann Menyhéotné, Konrad Margit, Steiner Kornél, Battig Ferenczné, Sonnenfeld Adolfné, dr. Gyémánt Jenőné, Mihelli Rózsika, Dús Lászlóné, Dús Pirokska, dr. Sarkadi Lajosné, Mittheiler Jolán, Hegyesi Katinka, dr. Barta Jánosné, Keztyüs Jánosné és Julia, Tarsoly Ferenczné, dr. Gerő Sándorné, dr. Szöllösi Ernőné, dr. Várnai Ferenczné, Csapó Lenke, Kiss Anna, Czweck Ilona, Fehér Lászlóné és leányai, Perneé Narcisz, Lázár Ilonka, Kornstein Edit, Urbán Adolfné, Greitner Emmy, Molnár Laura, Szemes Ilona, Knapp Ferenczné, gr. Beroldingen Lily és mások; a bizottság férfi-intézői közül: Mezey Mihály, Várady Zsigmond és Huzella Gyula.

Az elnökő megnyitotta az ülést, aztán **Mecsey Mihály** és **Várady Zsigmond** tettek előterjesztéseket. **Várady** dr. felolvasta az eddig felajánlott műtárgyakat, amelyek között számos nagybecsű festmény stb. van. A felajánlott műtárgyakat, a tulajdonosok által megjelölt összegre biztosítja a vezetőség, úgy hogy a károsodás ki van zárva. A kiállítás két héti fog tartani és a közönség állandó érdeklődését sétahangversenyekkel, irodalmi felolvasásokkal tartják ébren. A kiállítás — melynek helyét és idejét később állapítják meg — képvásárral lesz összekapcsolva. Budapesti festőművészek 100 képet küldenek be a vásárra. A jelenvolt hölgyekből bizottság alakult ezután. A bizottság czélja a kiállítást minél nagyobb művészi nivóra emelni és a jótékony czél érdekét elősegíteni.

Az intézőség ezton is felkéri mindazokat, akik valamely műtárgy birtokában vannak, hogy sziveskedjenek átengedni a kiállításra. Bejelentéseket szivesen elfogadják: **Ritók** Margit urhölgy, **Mecsey** Mihály, **Várady** Zsigmond dr. és **Radó** Ignác dr. akár írásban, akár telefon útján.

A kiállításra vonatkozó egyéb tudnivalókról legközelebb adunk hírt.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Doktor ur (premier.)

Péntek: Doktor ur.

Szombat: Gerolsteini nagyhercegnő.

Vasárnap délután: Házasodjunk. Este: Gerolsteini nagyhercegnő.

Érdekes színügyi bizottsági ülés.

Érdekes ülése lesz a színügyi bizottságnak holnap, pénteken délután. Az ülésre a következő meghívót adta ki **Hoványi Géza** elnök.

A színügyi bizottság tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó hó 27-én d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek. Kelt Nagyvárad, 1903. február hó 25-én. Dr. **Hoványi Géza**, sz. b. elnök. — Targyai: 1. Somogyi Károly igazgató kérelme a helyaragnak 25 százalék emelése tárgyában, a vendégszereplések alkalmával. 2. Somogyi Károly igazgató a márczius havi műsor tervezetét beterjeszti. 3. Somogyi Károly igazgató a társulat névsorát beterjeszti.

Doktor ur. Vidám estélye lesz ma, csütörtökön a Szigligeti-színháznak. **Molnár Ferencz** bohózatát, a **Doktor ur**-at mutatja be. A darabnak nagy sikere volt Budapesten, s Kolozsvárott. Írójának még azt a kivételes elismerést is meghozta, hogy most Bécsben készülnék a premierjére. A mai bemutatón a czimszerepet **Tóth Elek** játssza, a doktor ur feleségét **E. Kovács Mariska**, a hugát **H. Novák Irén** játssza. **Marosiné T. Pogány Janka**, **Puzsár Krasznay**, **Bertalan Heltai Jenő** lesz. **H. Czene Stefi**, **Bognár**, **Csatár**, **Szatmár**, **Kovács Lajos**, **Vank** stb. a darab többi szereplői.

Gerolsteini nagyhercegnő. Szombaton újítják föl a **Gerolsteini nagyhercegnőt**, ezt a híres operettet. **Márkus Aranka** játssza a czimszerepet, **Kulinyi Mariska**, **Pintér**, **Heltay**, **Perényi**, **Bérczi**, **Kalmár**, **Szathmár** stb. a többi szereplők.

Balázs Olga a Népszínházban. Sokan emlékeznek még Nagyváradon arra a nagytehetségű, fiatal színésznőre, a ki kénytelen volt itt hagyni a Szigligeti-színházat, mert nem adtak módot arra, hogy tehetségét kellőképpen kifejlessze és érvényesítse. **Balázs** Olgáról van szó, a ki annak idjén a Katholikus Kör ünnepélyén is elragadta gyönyörű organumával a közönséget. Mint örömmel értesülünk, a kiváló művésznő végre tért talált tehetségének, még pedig a Népszínháznál; a napokban írta alá a szerződést, mely őt május 1-től kezdve a Népszínházhoz köti. Bizonyonyal ott több alkalma lesz haladni s ha tehetségét felismerték, ki is fogják aknázni. Akkor aztán büszke lesz rá Nagyvárad, hogy itt kezdte **Balázs Olga** a művészi pályát s szerencse rá nézve, hogy nem itt fejezte be.

Dési Alfréd gyászja. Nagy csapás érte **Dési** Alfrédet, a Szigligeti-színház talentumos művészt. Mint részvétellel értesülünk, bátyja, **Kempf Zoltán** tehetséges fiatal rajzoló művész váratlanul meghalt. A gyászbir tegnapelőtt este érkezett, mikor **Dési** éppen a Házasodjunkban játszott. A megrendítő hír daczára szerepét végigjátszta s tegnap bátyja temetésére Debére utazott.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 160.

Bérlet 142. sz.

Ma csütörtökön, 1903. február 26-án:

A Doktor ur.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Dr. Sárkány	— — — —	Tóth Elek
Puzsér	— — — —	Krasznay Andor
Csató	— — — —	Szarvasi Sándor
Cseresyés	— — — —	Bognár J.
Bertalan	— — — —	Heltai Jenő
Földrajz tanár	— — — —	Kovács Lajos
Igazgató	— — — —	Szatmár Arpád
Sárkányne	— — — —	E. Kovács Mariska
Lenke	— — — —	H. Novák Irén
Marosiné	— — — —	T. Pogány Janka
Szobalány	— — — —	H. Czene Stefi

HELYEK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőnye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlaszék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárvitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, február 27-én:

A Doktor ur.

Vigjáték.

NYILTTER.

Olcsó ezüst-bevásárlás !!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás **ezüst evőkészletek 5%**, **gyertyatartók és girandolok 6%**, krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

TAVIRATOK.

A képviselőházból.

Budapest, febr. 25. (Saj. tud. táv.) Szünet után **Barabás Béla** kiterjeszkedik a javaslat részleteire. Leczáfolja a jobboldali szónokok állításait, fölforgatja a javaslat melletti érveket. Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a király magyar hadseregére vonatkozó intézkedéseit, csak úgy érvényesíthessék, ha **Fejérváry** br. a honvédelmi miniszter ellenjegyzzi.

A magyar-csékei választás a képviselőházban.

Budapest, febr. 25. (Saj. tud. táv.) **Bartha** Ferencz a képviselőház holnapi ülésén a napirend előtt **szóvá** teszi a magyar-csékei választás visszaéléseit.

Katonai kihallgatás.

Bécs, febr. 25. **Ferencz Szalvátor** főherceg mint a 10. lovassági dandár parancsnoka ma délelőtt fogadta a bécsi hadtestparancsnokság és honvédelmi parancsnoksága alá rendelt összes önálló csapatparancsnokok, a hadosztályi vezérkari főnökök és a 2. hadtestparancsnokság önálló előadóinak és segédközlegeinek bemutatkozását. (M. T. I.)

Hedin Sven Budapesten.

Budapest, febr. 25. **Hedin Sven** ma este 7 órakor érkezik Budapestre. Az előadások holnap és holnapután lesznek az Uránia-színházban és mindkét napon este hat órakor kezdődnek. (M. T. I.)

Oroszország mint kölesönkövetítő.

London, február 25. A Morningpost jelentéi Sanghaiból: Felhivatalos japáni jelentés szerint Oroszország kölesönt akar szerezni Kinának, hogy megkönnyítse neki a hadikárterítés megfizetését. (M. T. I.)

A török reformok és az albán ellenzék.

Konstantinápoly, febr. 25. Üszköbi jelentések szerint azok az albán főnökök és előljárók, a kiket Hilmi basa főfelügyelő Üszkübbe hívott, 19-én még egy gyűlést tartottak, a melyen a főfelügyelő csendes magaviseletre intette őket, aztán hazautaztak. Csak **Begovics Zejmile** Mohamed ipeki albánvezér és **Hamdi musztafa** effendi pristinaí mufti marad

még Üszkübben. Az Üszkübben összegyűlt elemek hangulata után itélve kilátás van rá, hogy az albán ellenzék nyugodtan fog viselkedni a reformokkal szemben, melyhez valószínűleg az albán nemzetiségű katonai és polgári tagokból álló bizottság működése is hozzájárul, a mely bizottság 20-án utazott el innen. (M. T. I.)

Katonai botrány.

Komárom, febr. 25. (Saj. tud. táv.) Részeg tiszték felháborító botrányáról értesítenek Komáromból. Tiszti társaság mulatott Gél Henrik 12. gy. ezredbeli főhadnagy lakásán, a mely a Boldogi Gyula betegsegélyző pénztári titkár házában van. A társaság tagjai: Kelemen Gyula és Szibl Rezső főhadnagy Reichard hadnaggyal ittasan kurjongatva éktelen lármát csapott Boldogi udvarán, a mire ez az udvarra jött s csendre intette a garázda tiszteteket.

Erre Szibl főhadnagy kardot rántott s a házigazdára rohant:

— Hogy mersz te közönséges civil a mi dolgunkba avatkozni?

Két ittas társa is karddal támatta meg a védtelen házigazdát.

— Üsd a kutya magyart — orditozva összeszabdalták.

A botrány kínos feltűnést keltett a városban.

Ez ügyben Nessi Pál holnap interpellál a képviselőházban.

Obstrukció.

Budapest, febr. 25. (Saját tud. táv.) A Kossuth-párt ma értekezletet tartott, amelyen Kossuth Ferencz indítványára elhatározták, hogy a katonai javaslatok ellen a végsőkig küzdenek.

Árvatári ügyek Zomborban.

Zombor, febr. 25. Széll Kálmán miniszterelnök Latinovits Pál főispánnak a régi árvatári ügyek rendezéséből kifolyólag a rendezés megindításáért és kiváló buzgóságáért legteljesebb elismerését fejezte ki és erről a főispánt táviratilag értesítette. Bács-Bodrogmegyében az árvatári ügy nagyon el volt hanyagolva. A főispán 4 millió koronányi hiány rendezését vitte keresztről.

Alaptalan mozgósítási hír.

Konstantinápoly, febr. 25. Az a szaloniki, illetőleg belgrádi hír, hogy a szaloniki-konstantinápolyi vasut és a keleti vasutak igazgatósága azt az utasítást kapta, hogy előkészületeket tegyen nagyobb csapatszállításokra, a mely híresztelést különben már illetékes török helyről és a vasutak igazgatóságai részéről is megczáfoltak, tényleg alaptalan, a mennyiben a vasutak nem kaptak bizalmas utasításokat. (M. T. I.)

Chamberlain a fokföldi helyzetről.

Fokváros, febr. 25. Egy ma este adott lakomán Chamberlain gyarmatügyi miniszter kijelentette, hogy a fokföldi helyzetet optimiztikusan itéli meg a hollandusoknak és a haladó pártiaknak azután a nyilatkozata után, hogy minden lehető el fognak követni minden kedvettség megszüntetésére. Azután a lázadókkal szemben tanúsítandó elnézés kérdését érintette és annak a reménynek adott kifejezést,

hogy nemsokára az egész országban oly jóérzület fog uralkodni, hogy a gyarmati kormány elérkezettnek fogja látni az időt arra, hogy azokat a foglyokat, akik csakis politikai vétségért vannak fogva, szabadon bocsássa. (M. T. I.)

A Lenau-szobor leleplezése elhalasztva.

Temesvár, febr. 25. Temesvárról jelentik, hogy a csatádi Lenau-szobor leleplezését a jövő évre halasztották. A szobor elkészítésével Fadrusz Jánost bízták meg, a ki már dolgozik rajta. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 206

Ha hazudsz, meg fogom tudni, mert bizalmas embere vagyok a hercegnek és akkor leüttem a fejedet. Mi majd tisztességesen eltemettjük a hetmant, te csak végezd magad dolgát. Ne csatangolj rejtékutakon, mert le találnak útni. Maradj jó egészségben, menj, menj!

— Engedd meg, uram, hogy legalább addig maradassak, amíg életben van a gazdám.

— Menj, mondom, — parancsolta Sagloba. — mert ha nem mégy, parasztokkal vitellek Sabarowoba. Chmielnickijt üdvözdöl a nevében.

Az őrmester mélyen meghajolt és elment. Skgloba pedig így szólt Charlamphoz és a Sieliceghez:

— Elküldtem ezt a kozákokat, mert semmi keresni valója sincs itt és ha valahol letűnék, ami könnyen megeshetik, minket okolnának érte. A Saslewskik és a kancellár fatyui teli szájjal kiabálnák, hogy a herceg emberei az Isten és a király parancsai ellenére a kozák követeket mind legyilkolták. De az okos ember mindenben segít. Minket ugyan azok a bolondok, azok az anyámasszony katonái, azok a kenyérpusztítók meg nem esznek és ha szükség lesz rá, ti uraim, tanúságot tesztek majd, hogy mi történt és hogy Bohun hívott ki bennünket. Mepparancsolom majd a bírónak, hogy temetesse el. Itt senki sem tudja, hogy kicsoda, az, fogom hát mondani, hogy nemes ember és tisztességgel temetik így el. Itt azonban az ideje, hogy tovább menjünk, Mihály mert a hercegnek is jelentést kell tennünk.

Bohun hörgése szakította meg a Sagloba szavait.

— Ohó — a lelke keresi már az utat a másvilágra, kedélyeskedett a kövér lovag. Már sötétedik, tapogatódnia kell majd. De — mint-hogy a mi drágalátos kis hercegeónket nem becstelenítette meg, az Isten adjon neki örök nyugodalmat. Amen! Menjünk, Mihály! Tiszta szívből megbocsátom neki minden bűnét, habár igazság szerint én többször jöttem az ő útjába, mint ő az enyémbé. De most már vége van. Isten veletek, uraim, nagyon örülök, hogy ilyen nemes lovagokkal ismerkedhettem meg. De ne feledjétek, hogy szükség esetén tanúságot kell tennetek mellettünk!

XIII.

J-remiás herceg nagyon egykedvűen fogadta a Bohun halála híret, különösen amikor megtudta, hogy idegen ezredében szolgáló tiszték készek tanuskodni arról, hogy Wolodyjovskit rákényszerítette a viadalra.

Ha a párbaj nem János Kázmér megválasztásának a közhírré tétele előtt néhány nappal, hanem a választási harc idején történt volna, Jeremiás herceg ellenségei és főleg a kancellár nem mulasztották volna el, hogy a történelemből fegyvert kovácsoljanak ellene, mindenféle tanúságtétel dacára is. De most más foglalja el az embereket és így könnyen megeshetett, hogy az egész dolog feledésbe merül.

Legföljebb Chmielnickij használhatta volna

fel az eseményeket arra való bizonyossággal, hogy vele mily igazságtalanul bánnak el, de a herceg joggal elvárhatta, hogy a királyfi a levélre adandó válaszában meg fogja magyarázni, hogy mi módon halt meg Chmielnickij követe és a kozák vezérnek pedig semmi oka sem volt, hogy a királyi szavak valóságában kétkedjék.

A herceg ugyanis azon fáradozott, hogy a katonái miatt semmiféle politikai viszálykodás ne támadjon. Másrésztől a herceg Skrzetenskiere való tekintettel örült a történeteknek, mert most már tényleg valószínűbb volt, hogy a fiatal Kurcevic hercegnőt megtalálják. Most már megtalálhatják, megszabadíthatják, megmenthetik, a költségeket, bármily magasra rugjanak is, a herceg nem kímélte volna, csakhogy eloszlassa a legkedvesebb lovagjának a bubánátát és visszaadja neki az életkedvét.

Wolodyjovskij nagy aggodalmak között ment a herceg elé, mert ha nem is volt feles természetű, a hercegnek minden pillantásától úgy félt, mint a tűztől. Milyen nagy volt azonban a meglepetése és az öröme, amikor a herceg meghallgatván a jelentését, értékes gyűrűt huzott le az ujjáról és így szólt:

— Megdicsérlek óvatosságodért, hogy nem te támadtad meg Bohunt, mert hiszen ebből kellemetlenség és nagy hü-hó keletkezett volna az országgyűlésen. Ha sikerül megtalálni a kis hercegnőt, Skrzetuskit is örök hálára kötelezted. Azt hallottam, hogy amint más embernek nem fér a nyelve a szájába, ugy a te kardod sem fér meg a hüvelyében. Ezért voltaképpen büntetést érdemelsz.

De minthogy barátod érdekében ártottad magadat ez ügybe és a párbajban becstelen szereplés az erredemnek és legyőzted ezt a birhédi szájhóst: vedd ezt a gyűrűt emlékül. Tudom, hogy jó katona és kitűnő vívó vagy, de amint hallom, méltán illet a mesterek mestere czim.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

N. N. Szives bizalmát dr. K. A. köszöni; megjegyzi azonban, hogy ma már az igazság sem jár bekötött szemmel, mert különben könnyen a vak koldus sorsára jut, s kilopják a kezéből a mérleget is.

A dolog érdemében határozott választ nem adhat addig, míg legalább a kereseti összeget nem ismeri; mert ettől függ, hogy lehetett-e felebbvitelre való tekintet nélkül végrehajtást kérni? Tessék az elsőbírósi ítéletet elolvasni, ha ott benne van, hogy felebbvitelre való tekintet nélkül, akkor felperes egészen jogosan járt el, ha gorombán is. Ellenkező esetben be kellett volna várni a másodbírósi által a teljesítésre szabott időt, s csak azután lehetett volna a végrehajtóval bekopogtatni. Bővebb felvilágosítással, ha szükséges szóval, szívesen szolgálunk; természetesen nem bekötött szemmel.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara szerdán, február 25-én tartotta teljes ülését, Huzella Gyula elnöklete alatt.

Jelen voltak: Frankl Lázár, Steiner M. Albert, Rosinger Jakab, Kohn Dávid, Laszky Ármu, Weintraub Mór, Teroy Antal, Bertsey György, Széles Lajos, Bodnár János, Stettner István, Rozsly Géza, Czeglédy J. Jenő, Hillinger Miksa, ifj. Rimanóczy Kálmán, Óváry Lajos, Rendes Vilmos, Köblös Ferencz beltagok. Berger Dávid Margitta, Lipecky Gyula Margitta. Sz. Szabó József Margitta, Gelberger Kálmán Margitta, Kovács Gábor N.-Szalonta, Fodor Lajos B.-Ujfalu, Pataky József B.-Ujfalu, Veress András B.-Ujfalu, Tóth

József B.-Ujfalu, Berger Benő Székelyhid, Grósz Benő Székelyhid, Timaróczy Gyula Székelyhid, Rosenfeld Géza Székelyhid, Magyar Bálint Tenke, Brezovszky Lajos Eled, Pataky Sándor Belényes, kültagok; dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek Lajos irodatiszfi.

Az elnöki közlések felölelik a múlt teljes ülés óta érkezett miniszteri leiratokat, s a többi megkereséseket, amelyek annak idején részint a sajtó útján, részint közvetlenül az érdekeltekkel közöltettek. — A kamarai iroda forgalmát, valamint a pénztár állapotát feltüntető titkári, illetve pénztárnok jelentésével együtt az elnök közléseit tudomásul vették.

Miniszteri leiratok.

Titkár előterjesztette a kereskedelmi miniszter leiratát, melyben a kamara 1903. évi költségvetését és a kamarai illetékek az eddigi 5%-os kulcs szerint való megállapítását jóváhagyta.

Tudomásul vették.

A hazai kamarák azon kezdeményezését, hogy az ipari munkások állami jutalmazásokkal ösztönöztesse a hosszú és hűséges szolgálata, a kereskedelmi miniszter élénk rokonszenvvel fogadta s száz ösztöndíjat létesít 100—100 koronával s ezek az egyes kamarák területe között arányosan osztatnak fel övenként.

A miniszter leiratát örvendetes tudomásul vették.

Az osztályok javaslatai.

A bécsi gabonatözsde árfolyamaira vonatkozó hivatalos távirati értesítésekkel egyes helyeken a közönség nem törődik, miért is a miniszter azon községek kijelölését kéri, amelyekben a bécsi tözsdei tudósítások jövőben feleslegesek. — A kereskedelmi osztály Beél, Bihar-Torda, Derecske, Érmihályfalva, Hosszuaszó, Mezőkeresztes, Nagybajom és Tenke községek törlésének véleményezését javasolja. — A teljes ülés elfogadta a javaslatot.

Nagybárd község piaci helypénzdijszabályzatának jóváhagyását némi csekélyebb kikötéssel úgy a kereskedelmi, mint az iparosztály javasolja. — A teljes ülés ily irányú véleményt küld az alispánhoz.

Szent-jóbb község állatvásár engedélyezése iránti kérelmét mindkét osztály helyesli és teljesítendőnek tartja, mert itt csak egy régi gyakorlat megadásáról van szó. Az osztályok véleményéhez képest irát a kamara Biharvármegye alispáni hivatalához.

Csongrád vármegye a közgazdasági előadó helyett egy hivatali jelleggel bíró szervezet felállításáért irat fel a miniszterhez. A pártolás végett megküldött feliratra Nagyvárad városa véleményt kér. — A kereskedelmi osztály azt javasolja, hogy a keresk. kamarák mintájára, kisebb területeken mezőgazdasági kamarák szerveztesse. — A javaslatot a teljes ülés elfogadta.

A debreczeni társkamara azon felterjesztése felett, hogy a nyílt üzlet-helyiséggel bíró kereskedők a heti vásároktól eltiltatnának, — a kereskedelmi osztály javaslatához képest napirendre tértek.

Az iparos osztály a budapesti kávéipartársulat beadványára azt javasolta a teljes ülésnek, hogy a miniszternek adandó véleményében a nevezett ipartársulat kívánalmainak csak azon részét ajánlja, amely a szabad verseny megszorítását nem célozza s a szakszerű egyéni és üzleti megbízhatóság fokozására tényleg alkalmas. — Az osztály javaslatát határozattá emelte a teljes ülés.

Az iparos osztály napirendretérést javasol a teljes ülésnek a miniszter azon leirata felett, amely szerint a vidéken munkaközvetítő intézetek felállítását célozza. — Elfogadták az osztály javaslatát.

Biharvármegye véleményt kért Komádi község azon kérelme tárgyában, hogy a község hetivásárain legalább a karton, gyolcs, vászon és rövidárak nem helyben lakó iparosok által is előruhathatók legyenek. Az osztály ülés a kérelem elutasítását javasolta. — Elfogadták az osztály ülés által előterjesztett javaslatot.

Az iparos osztály javasolta a teljes ülésnek, hogy Biharvármegye alispánjához intézendő véleményében a kamara úgy a révi agyagipar, mint a vaskóhi fonó, szövő és vas házipar fejlesztése tárgyában a főszolgabírók által hangoztatott óhajok teljesítését melegen ajánlja. — Az iparos osztály javaslatát elfogadták.

A Nagyváradon ez évi márczius havában véget érő lópatkolási tanfolyam jobb előmeneteli hallgatóinak jutalmazására az iparosztály javaslatához képest 30 koronát szavaztak meg.

Az aradi társkamara pártolás végett megküldötte azon felterjesztését, amelyet a honvédség és közös hadsereg lábelleni szükségleteinek biztosításánál a kisiparosság illetve annak szövetségi részére a jelenleginél kedvezőbb elbánnás kieszközölése iránt intézett a keresk. miniszterhez. — Hasonló felterjesztéssel pártolják.

A kolozsvári társkamara pártolás végett megküldötte a hivatalosan megállapított helységneveknek az állami közigazgatás minden ágazatában, s különösen a kereskedelemben való kötelező használata s a cégek kötelező magyar nyelven leendő bejegyzése tárgyában a miniszterhez intézett felterjesztését. — Örömmel csatlakozik az eszméhez a kamara s szintén felterjesztést intéz a miniszterhez.

A debreczeni társkamara a kézi zálogkölcson üzleteket terhelő bélyegkötelezettség eltörlése és az állami zálogházak üzletének vidéki fiókok állítása útján az ország minden részére való kiterjesztése tárgyában a miniszterhez intézett feliratát pártolás végett megküldötte. — Pártolja a teljes ülés.

A nagyvárad felső kereskedelmi iskola igazgatósága a kebelében fennálló ifjusági segítő egyesület részére segélyt kér, vagy lépjen be a kamara az egyesület alapítójául. — A teljes ülés kimondotta, hogy 20 korona összeggel alapító tagul belép.

A kitzött ügyek letárgyalása után az elnök rámutatott arra, hogy a helybeli tagok közül igen kevesen jönnek el a tanácskozásra, mert a teljes ülések igen kora délután tartanak meg. Indítványozza, hogy legalább nyáron délután fél 3 órára tűzzék ki a teljes ülések idejét.

Rendes Vilmos helyteleníti, hogy a vidékiek kényelme és magánérdeke miatt olyan korán tartásuk meg az üléseket, s ez által lehetlenné teszik a helybeli tagok részvételét.

Bertsey György szerint tekintettel kell lenni a vidéki tagok érdekeire is, s azt összeegyeztetni a helybeliek viszonyaival. A fél 3 óras terminust elfogadja.

Hobókay József védelmére kelt a vidéki tagoknak.

A teljes ülés elhatározta, hogy a nyár folyamán a kamarai ülések délután 3 órakor tartatnak meg.

Nagyvárad hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyvárad piacton 1903. február hó 24-ik napján tartott vásárban eladott természetnyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60—14.—. Kétszeres buza 13.—12.60. Rozs 12.40—11.60. Arpa 11.60—11.—. Zab 12.40—11.80. Tengeri 11.80—11.—. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 22.60. Köleskása 25.—. Burgonya 5.80. 100 kó lángliszt 25.60. Zsemlyehiszt 25.20. Fehér kenyér liszt 25.—. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.60. Sózott szalonna 160.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter búkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —96. 1 kiló ötött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 32.—. 1 mm. méz 1.30. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. mo- gyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 40.—. 1 kgr.

savanyu káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.60. 1 kgr. sertés hus 1.24. 1 kgr. juh-hus —.—. 1 kgr. vereshagyma —16. 1 kgr. foghagyma —56. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 2.80. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr kóolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. február hó 24 ről. Tiszta buza körülbelül 350 hltr. Kétszeres buza 80 hltr. Rozs 200 hltr. Arpa 70 hltr. Zab 120 hltr. Tengeri 300 hltr. Burgonya 80 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 90 drb. Fehézott 100 drb. Sovány 120 drb. Süldő 360 drb. Malacz 237 drb. Hizott marha 62 drb. Jármos ökör 600 drb. Fejős tehén 350 drb. Borju 380 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 30 drb. Ló 696 drb.

Marha ártáblázat 1902. február 24-ről
1 pár I-ső rendű jármos ökör 610—700 kor
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—580 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 230—290 k.
1 drb fejős tehén 100—230 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 154—280 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180 k. 1 drb veres borju 26—50 k. 1 drb fél éves borju 36—60 k. 1 drb egy éves borju 46—68 k. 1 drb két éves borju 70—160 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 104—112 k. 1 pár fél éves sertés 34—40 k. 1 pár egy éves sertés 48—78 k. 1 pár két éves sertés 80—140 k. 1 drb igás ló 130—230 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—30 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lósbőr 10—20 k.

Értéktözsde.

Budapest, febr. 25.

Osztrák hitel	—	—	—	—	697.—
Magyar hitel	—	—	—	—	701.—
Allamvasut	—	—	—	—	—
Rimamurányi	—	—	—	—	509.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	472.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, febr. 25.

Buza októberre	—	—	—	—	8.01
Buza áprilisra	—	—	—	—	8.98
Tengeri	—	—	—	—	5.16
Rozs okt.	—	—	—	—	6.58
Zab ápr.	—	—	—	—	—
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	6.98

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1902. febr. 25-én.

Magyar aranyáradék 4	—	—	—	—	121.85
Magyar koronááradék	—	—	—	—	98.05
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—	—	—	—	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2/3	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	99.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	—	—	—	—	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	20.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	159.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	100.60
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	100.60
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.—
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	154.50
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	15.75
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	744.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	693.50
Párisi vista	—	—	—	—	95.42
29 frankos arany (Napoléon'dor)	—	—	—	—	19.07
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	117.05
Londoni vista	—	—	—	—	239.95
20 márkás arany	—	—	—	—	23.41

A azo: szerzőtérlet felőlés:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 180.

Ács Sándor

lakatosmester,
szerelő iparos,
Nagyvárad, Teleky-u. 53.

Van szerencsém úgy a helybeli,
mint a vidéki nagyérdemű közön-
ségnek b. tudomására hozni, hogy

Teleky-utca 53. sz. alatt
lakatos-műhelyt

nyitottam, a hol minden e szak-
mába vágó munkákat teljesen ki-
fogástalanul készítek.

Továbbá a legjobb szerkezettű

szívó- és nyomó kutakat, fürdő- és vízve-
zeték berendezéseket, tüzi jecskedőket, villa-
nyos szobacsengők szerelését stb.

A helybeli háztulajdonosok és in-
tézetek vezetőségét tisztelettel ér-
tesítem, hogy a házi vezeték gon-
dozását, jókarban tartását évi
csekély általány díjért felvállalom,
mi által sok kiadástól és kelle-
metlenségtől mentve lesznek.

Külföldi tapasztalatom és képzett-
ségem folytán minden kívánal-
mának megfelelek és az álta-
lam készített munkákért, ugy-
szintén javításokért szigorú jót-
állást vállalok.

157

Egy kert

Szilágyi Dezső-utca közelében ma-
gán használatra bérbe kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatal.

116

Hirdetmény.

A Nagyvárad takarékpénztár, Biharmegyei
kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar-
megyei takarékpénztár és Gazdasági és ipar-
bank Rt. bejegyzett nagyváradai cégek ezennel
közhírré teszik, hogy f. é. február hó 15. nap-
jától kezdődőleg a betéti kamatlábat a követ-
kezőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő
tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben leg-

alább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 -ot. 3.
A zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő
tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után,
melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek
de betéti idejük a zárlat által megszakítottak
olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó
le nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és de-
cember hó 31-én eszközöltetik és a kamatok
a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő meg-
terhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre
nézve a most megállapított kamatláb f. é.
április hó 1-ől napjától kezdődőleg lép ér-
vénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14. én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t.

158.

SZŐLŐOLTIVANYOK

szokvány minőségben és
európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen
eszakított árkokon. Oltiványok ezre 90-100 forint.
Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes
jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel,
ugy az oda- és visszajuttatási költséget, valamint a megrendelő
által kifizetett összegét hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így
mindenik ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva
tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedül
melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül cse-
kély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át úgy, hogy a bekerített részek
teljesen kulcsal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal
ellátott útmutatót és kezelési utasítást mellékelünk.
Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek
ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az
árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy leve-
lezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol an-
nak tartalmát használni fordítanak, városban, falun, pusztán
gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is
érdekében áll, kik rendelni sem akarnak, mert benne
számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy
szolgálatot tesznek.

Diócsemeték.

Kétéves, óriási jövedelmet biztosító
váltánál fogva, ennek tenyésztése majd
minden gazdaságban az utóbbi időben
rendkívül elterjedt.

Cím: Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep. Nagy-
Kágya, u. p. Székelyhid. 358

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, miszerint az utaztatás tör-
vényes beszüntetése következtében »női divat-szövet és se-
lyem-különlegességek áruházaim« összes cikkeiből **Nagy-
váradon, Strohmayr Pál vászon- és fehér-
nemű cégnél** (Szent László-tér 1. sz. Telefon 100.)
bizományi raktárt létesíték, hol már a legköze-
lebbi **tavaszi és nyári újdonságok** beszerezhetők,
esetleg megrendelhetők.

Vidéki megrendeléseket, valamint minták szétküldését
is Strohmayr Pál ur eszközli, miért is kérem becses
szükségletei iránt hozzá fordulni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

SZÉNÁSY GYULA
BUDAPEST, Kristóf-tér.

350

Értesítés!

Üzletnagyítás és építkezés végett az egész raktár

a Kalenda-féle üzlethelyiségbe,

➔ Szt. László-tér lett márczius 2-áig ➔

áthelyezve, ahol e szép rőfös és rövidáru raktárban mindent a lehető legolcsóbban
lehet beszerezni.

Kérem figyelemmel lenni, mert e raktár ki lesz e helyiségben árulva.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

221.